52153

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı **Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.27.10.2026

Ahmet ŞIK
İstanbul Milletvekili

Nurol Holding'e bağlı TÜMAD Madencilik'in Balıkesir İvrindi'deki Altın ve Gümüş Madeni'nin kapasitesinin artırılması için 20 Haziran 2026 tarihinde "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir. Kapasite artışıyla birlikte yaklaşık 835 hektarlık ÇED alanının 1.288 hektara, ocak alanının 134 hektardan 353 hektara, siyanürlü yığın liç alanının ise 83 hektardan 257 hektara çıkarılması planlanmaktadır. Yığın liç kapasitesinin de 75,3 milyon tondan 155,3 milyon tona çıkarılması öngörülmektedir. Proje kapsamında 66 bin 410 ağacın kesileceği belirtilmektedir.

İvrindi'deki maden sahası; Madra Dağı, Kuzey Ege ve Susurluk havzaları ile çok sayıda yeraltı ve yüzey su kaynağının bulunduğu bir bölgede yer almaktadır. Bölgedeki su kaynaklarının maden faaliyetlerinden etkilenmesine ilişkin ciddi kaygılar bulunmaktadır.

13 Şubat 2024'te Erzincan İliç'teki Çöpler Altın Madeni'nde milyonlarca tonluk siyanürlü yığın liçinin kayması sonucunda 9 işçi yaşamını yitirmiştir. İliç faciası, yığın liç sistemlerinde meydana gelebilecek büyük ölçekli bir kazanın hem işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından, hem de toprak, yüzey suları ve yeraltı suları açısından ağır sonuçlar doğurabileceğini göstermiştir.

Bu nedenle İvrindi'de TÜMAD Madencilik'in altın ve gümüş madeni için kapasitenin iki katına çıkarılması planlanırken, olası bir liç yığını kayması veya sızıntı durumunda Balıkesir halkının içme ve tarımsal sulama kaynaklarının nasıl korunacağı açık biçimde ortaya konulmalıdır.

Bu bağlamda;

1. İliç'te yaşanan facianın benzerinin İvrindi'de yaşanması halinde; siyanürlü yığın liçinin kayarak yüzey sularına ve yeraltı sularına ulaşmasını engelleyecek hangi somut güvenlik sistemleri bulunmaktadır? Böyle bir durumda Balıkesir halkının içme ve tarımsal sulama sularının kirlenmesini önleyecek acil eylem planı nedir?

2. "ÇED Olumlu" kararı verilen, İvrindi'deki siyanürlü yığın liç alanının 83 hektardan 257 hektara ve kapasitesinin 75,3 milyon tondan 155,3 milyon tona çıkarılması sonrasında, olası bir yığın kaymasının yaratabileceği en kötü senaryo Bakanlık tarafından hesaplanmış mıdır? Hesaplandıysa etkilenecek yerleşim yerleri, dereler ve su kaynakları hangileridir?

3. Proje sahasının bulunduğu bölgede yeraltı sularının akış yönü ve olası bir siyanür sızıntısının hangi su kaynaklarına ulaşabileceği konusunda bağımsız bir hidrojeolojik modelleme yapılmış mıdır? Sonuçları kamuoyuna açıklanacak mıdır?

4. TÜMAD'ın mevcut faaliyetleri sırasında kullandığı su miktarı ne kadardır? Kapasite artışı sonrasında yıllık su ihtiyacının ne kadar olması beklenmektedir ve bu su hangi kaynaklardan sağlanacaktır?

5. Kapasite artışına "ÇED Olumlu" kararı verilen proje alanındaki 66.410 ağacın kesilmesinin yanı sıra, maden sahasının 1.288 hektara çıkarılmasının Madra Dağı ekosistemi, tarım, hayvancılık, mera alanları ve bölgedeki su havzaları üzerindeki kümülatif etkisi hesaplanmış mıdır?

6. Kapasite artışıyla birlikte kullanılacak siyanür ve diğer kimyasalların yıllık miktarı ne kadar artacaktır? Bu kimyasalların taşınması, depolanması ve kullanılması sırasında meydana gelebilecek kazalara karşı hangi bağımsız denetim mekanizmaları bulunmaktadır?

7. İvrindi Altın ve Gümüş Madeni'nin bulunduğu bölgede olası bir siyanür sızıntısı veya liç yığını kayması sonrasında içme suyu kaynaklarının kirlenmesi halinde, temizleme ve rehabilitasyon çalışmalarının maliyetini karşılamak üzere TÜMAD'ın yatırdığı teminatın güncel tutarı ne kadardır? Bu tutar olası bir çevre felaketinin maliyetini karşılamaya yeterli midir?

8. 27 Mayıs 2025 tarihinde gerçekleştirilen Halkın Katılımı Toplantısı'nda şirket tarafından köylere yol, okul, köy meydanı, gasilhane ve hayvan yemi gibi çeşitli destekler sağlanacağına ilişkin vaatlerde bulunulduğu kamuoyuna yansımıştır. Bu vaatlerin ÇED süreciyle herhangi bir bağlantısı veya hukuki karşılığı var mıdır?

9. TÜMAD'ın İvrindi'de bugüne kadar kamu kurumlarına, belediyelere, okullara veya köylere yaptığı bağış, yardım ve sosyal yatırımların toplam parasal değeri nedir? Bu harcamaların şirketin kamu kurumlarıyla yürüttüğü izin ve denetim süreçleri bakımından herhangi bir idari avantaj sağlayıp sağlamadığı araştırılmış mıdır?

10. İliç faciasından sonra yığın liç yöntemiyle çalışan madenlerde kaza risklerine ilişkin hangi yeni denetim standartları getirilmiştir? İvrindi Altın ve Gümüş Madeni kapasite artışı için verilen "ÇED Olumlu" kararında, İliç faciasından çıkarılan dersler hangi somut güvenlik kriterleriyle uygulanmıştır?